

De devotiekapel

Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes

Koxplein Borgerhout

De verering van het beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes in de kapel op het Koxplein vindt haar verre oorsprong in Belleville, een buitenwijk van Parijs. Dáár werd geboren op 13 augustus 1850 : Marie-Louise Vitry . Haar levensverhaal is merkwaardig te noemen en is nauw verbonden met de voorgeschiedenis van de kapel.

Marie-Louise Vitry was 5 jaar toen haar moeder overleed. Op haar twaalfde ging ze werken als 'bleekster van fijn linnen'. Toen de Frans-Duitse oorlog uitbrak (1870) meldde zij zich aan in het godshuis van Parijs om de gekwetsten te verzorgen. Na de oorlog bleef ze werkzaam in de sector van zorg en liefdadigheid, zo o.a. in het armenhuis Saint-Louis in Parijs.

Op 8 december 1854 werd door Paus Pius IX het dogma van de Onbevleete Ontvangenis van Maria afgekondigd. In 1875 werd het miraculeuze Mariabeeld in Lourdes plechtig gekroond.

Hierdoor geïnspireerd, organiseerde Marie-Louise Vitry een plechtige kroning van het Mariabeeld in de kapel van het armenhuis waar zij werkte. De kroning ging gepaard met ingetogen gebeden, rijkelijke bloemenversieringen en mooie gezangen. Voor de lof- en dankliederen had men beroep gedaan op de alom gekende bariton Martin Giralton.

Na de plechtigheid was er een ontmoeting tussen Marie-Louise Vitry en de bariton Martin Giralton. Twee jaar later kwam het tot een huwelijk.

De bariton werd op vele plaatsen gevraagd in Frankrijk, maar ook ver daarbuiten, zoals in Nederland, Duitsland en België. Zo kwam het dat het echtpaar zich een jaar later in Antwerpen ging vestigen.

Wegens de vele afwezigheden van haar man hervatte Marie-Louise Vitry, nu Madame Giralton, haar beroep als 'bleekster van fijn linnen'. Haar echtgenoot, nogal fanatiek ongelovig, wilde niet dat zij haar godsdienstige praktijken verderzette. Maar in het geheim bleef zij bidden en regelmatig de kerk bezoeken.

Na 15 jaren van spanning en verdriet, maar ook van intens gebed, kwam er hoop in haar leven. Het was de vastentijd vóór Pasen. Marie-Louise Vitry wist haar echtgenoot te overtuigen om mee te gaan luisteren naar de vastenpreken van de gerenommeerde predikant pater Célestin in de Sint-Jacobskerk in Antwerpen.

De bariton kwam tot inkeer. Samen met zijn echtgenote ging hij te biechten bij de paters Capucijnen op de Ossenmarkt. Op Witte Donderdag woonden ze de plechtige viering bij waarin het Laatste Avondmaal en de instelling van de Heilige Eucharistie wordt herdacht. Beiden ontvingen bij die gelegenheid de heilige communie. Van toen af, gingen Marie-Louise Vitry én

echtgenoot iedere zondag samen naar de kerk. Martin Giralton had het vaste voornemen gemaakt om vanaf nu christelijk te leven. Maar amper zes maanden later sloeg het noodlot toe. Hij overleed op 41-jarige leeftijd.

Nog in rouw, maar uit dankbaarheid voor de recente en heilzame bekering van haar echtgenoot, beloofde Marie-Louise om zich van nu af volledig toe te wijden aan goede werken, uit liefde tot God, tot Maria en tot de armen. Met de bedoeling haar weduwschap aan Maria op te dragen, besloot zij tot de aanschaf van een beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes (1894). Dit beeld zou ze ter verering uitstellen in haar woning in de Kapelstraat in Borgerhout, in de buurt van de kerk van Onze-Lieve-Vrouw-ter-Sneeuw. Al gauw werd dit eenvoudig ingerichte gebedsoord een aantrekkingspool en toevluchtsoord voor vele bedevaarders.

Het was ook op deze plaats dat “Het Werk van de Broden” ontstond (1901). Ter nagedachtenis van de heilvolle bekering van haar man en van hun eerste gezamenlijke heilige communie op Witte Donderdag, beloofde Marie-Louise Vitry om voortaan elke donderdag een ‘brood-van-hergeboorte’ te schenken aan de Zusterkens der Armen in Antwerpen. Dit mooie gebaar was het begin van een indrukwekkende reeks goede werken en charitatieve stichtingen waaraan zij haar totale medewerking verleende.

Velen die het pelgrimsoord in de Kapelstraat bezochten, offerden brood, andere schenkingen en geld. Zo werd het mogelijk om de hulp aan armen, zieken, ouderen, weduwen en wezen aanzienlijk te verbeteren.

Ook de parochiale scholen in het Antwerpse, waar weleens wat armoede te ontdekken viel, genoten gulle steun. Zelfs aan enkele noodlijdende parochiale scholen in de Waalse gemeenten Braives en Village de Haillet werd hulp verleend. Ver afgelegen missieposten in Armenië en Mongolië mochten eveneens op ondersteuning rekenen.

Na 19 jaar, het is nu 1903, moest Madame Giralton het gehuurde pand in de Kapelstraat verlaten. Met eigen middelen schafte zij zich een eigendom aan in de Betogingstraat nr. 6, waar ze opnieuw een klein heiligdom installeerde ter ere van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes. Schenkingen en giften bleven toestromen. Bijzondere gunsten werden ervaren door de vele pelgrims die van heinde en verre hun zorgen kwamen toevertrouwen aan de Heilige Maagd. Getuige hiervan de vele ex-voto's die tot op de dag van vandaag de muren van de kapel op het Koxplein sieren.

Wegens uitzonderlijke verdienste kreeg Madame Giralton de bijzondere zegen van Zijne Eminentie Kardinaal Mercier. Bovendien verkreeg ze de toelating om jaarlijks drie heilige missen te laten opdragen in de private kapel van de Betogingstraat, namelijk op de feesten van Sint-Jozef (19 maart), van het Heilig Hart (derde vrijdag na Pinksteren), en van de Onbevleete Ontvangenis van Maria (8 december).

In 1909 werd de nieuwe kerk van de Heilige Familie met aanpalende kapelruimte in gebruik genomen. In 1911 werd ze plechtig ingewijd. De inboedel van de private kapel in Betogingstraat 6 werd overgebracht naar de openbare kapel op het Koxplein. Daar wordt tot op de dag van vandaag de verering van het beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes in stand gehouden.

Marie-Louise Giraldon-Vitry overleed te Borgerhout op 2 oktober 1928 op 78-jarige leeftijd. Haar graf is te bezoeken op het Onze-Lieve-Vrouwe kerkhof van Silsburg.

Ondanks de huidige secularisering van de samenleving en de groeiende cultuurverschillen onder de bevolking, blijft de kapel een geliefd oord van Mariaverering. Niet alleen de oude Belgen die hier nog wonen lopen er wel eens binnen. Ook de nieuwe Belgen uit het Oosten, die hun christelijke traditie trouw blijven, vinden er een plek om te bidden, te bezinnen, tot rust te komen.

L. B.

P.S. De naam Kox in Koxplein heeft geen verband met de kapel. Kox was betrokken bij de aanleg van het plein dat zijn naam draagt